

kateri kaj bolj globoko seže v žep, ali pa še tudi kaj več razumejo, naj bi imeli k temu pripravniki in potrebni nauk, podporniki pa bi naj poslušali. To smo in bi še tudi iz srca radi storili pri nas, ko bi nam bila le prilika. Pa žal, da ne vem, če bomo letos imeli priliko, da bi izvršili to, kar nam to društvo nalaga. Minilo je že več, kakor leto dni, kar smo imeli skupno zborovanje tega društva, pa še le ne moremo pozabiti tistih veselih trenutkov, ko smo se pogovarjali s samimi Slovenci ter smo se že večkrat čez leto veselili, da nam bo zdaj prinesel »Slov. Gosp.« poročilo, kateri dan in pa, kje da se zopet snidemo. Ali žal nam, da tega veselega poročila še dosedaj nismo čakali in tudi ne vem, če ga bomo v tem letu. Vso to nevoljo, katera nas morebiti vse skupaj čaka, zvrnemo pa na te večje glave, ki se imenujejo odborniki itd. Slovenci si pač lahko mislijo, da nas je že prvi mrzab pobral, ko se je po naši dolini prikazal. Toraj če še niste čisto ozeblji, večje slovenske glave na noge, ker mi smo pripravljani tudi v najhujši zimi poslušati in kar je še več, svoj letni davek odrajtati, ker celo leto bi se nam preveč »sekuciona« nabralo. Toraj na svidenje, Vojniški Slovenci, če še živite, če vas še ni vzelo zimsko spanje, da bomo videli, kakšno bo kaj po zimi to zborovanje.

Iz Braslovč. (Priatelj šolski mladini.) Rajni Jurij Mlakar, bivši posestnik v Rakovljah, je v svoji oporoki volil ubogim šolskim otrokom šole v Braslovčah 50 gld., katere je ostala vdova Neža Mlakar že tudi izplačala. Bog povrni rajnemu na onem svetu, njegovim ostalim pa želimo že tukaj blagoslov božji, soli pa še več takih prijateljev! Franc Waschl, načelnik kr. š. sveta, V. Jarc, nadučitelj.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Naravno je, da o večjih praznikih utihne politično življenje; tudi letos je bilo takó, več ministrov celo na Dunaju ni bilo, ampak so odšli v svojo ožjo domovino, v svoje domače kraje. — Minister za državne finance, pl. Plener, daje rad obljube in zato prihaja k njemu zmerom več ljudij, katerim se zdeha pp. državnih mošnji, češ, da jim jo ljubeznivi gospod minister odpre. Doslej so pa, kolikor vemo, še vsi dobili le obljube in najbrž ostane tudi pri obljubah t. j. pri »malih ljudéh«, ali pa ima za judovsko bankirje on tudi le obljube, o tem se lahko dvomi, kajti nemški liberalci so bili z njimi še vselej radi v ozki zvezi.

Česko. V noči od petka na soboto je zaprla policija, mestna straža, Antona Čizka, tajnika v klubu mladočeskich poslancev. Na sumu ga imajo, da je bil v zvezi z morilecema Rudolfa Mrve. V isti noči so zaprli še več drugih ljudij iz enakih ozirov. — Odvetniki, ki so imeli zagovarjati ude »Omladine« pred sodnijo, so odložili to čast, ali po pravici? Nam se ne dozdeva, da je tako prav od njih, kajti mladiči so zapeljani in so potrebni, da imajo zagovornike, katerim je resna skrb, da jih, če je mogoče, operejo blata, v katero so prišli.

Štajarsko. V soboto bode slovesno vpeljanje novega škofa v njih trudapolno službo. Slovesnost pa se vrši samo v stolni cerkvi, ker zima ni ugodna slovesnostim zunaj cerkve. — Volitve v obrtno zbornico za štajarsko deželo se izvršijo te dni in imajo letos nekaj več pomena zato, ker se ena stranka temu upira, da ima gornji del dežele preveč udov pri tej zbornici, spodnji del pa nasproti temu premalo. Nam se ne zdi

vredno, da se potegnemo za nemškutarje, resnica pa je da gospóda v Gradcu deli tudi v tej reči po vatlu liberalcev: za-se meso, za druge kosti!

Koroško. Verno katoliško ljudstvo se toži, da se postava o nedeljskem počitku ne izpolnjuje, ampak pogosto vozniki po cestah vozijo celo o času službe božje. Pač resnica, nekatere postave so le na papirju, ker si gosposka rada zaveže oči, kedar gre za izpolnjevanje liberalcem neljube postave. — Tudi pri šolskih postavah se godi enako pri pouku v slov. jeziku; tu pa so učitelji sem ter tje krivi, da se otroci umaknejo temu pouku — na prošnjo starišev. Kako pa se take prošnje delajo, to nam razjasnjuje »Mir« jasno in več, kakor zadosti. Uboga slov. para!

Kranjsko. Po odločbi c. kr. upravne sodnije dobi bela Ljubljana poslej lahko samo slov. napise za ulice in javne trge. Čeravno pa je ta razsodba za Ljubljano ugodna, drugod in po mestih, koder so Slovenci v manjšini, pa ni Slovincem na korist, ker odloči lahko obč. zastop o tacih napisih, ne da mu more človek kje kaj oporeči. — Za Dolenjsko se ustanovi h koncu januarja katoliško politično društvo ter mu želimo, da stopi čvrsto na noge ter pomaga zatreti liberalizma zvito kačo.

Primorsko. Učitelje plačuje dežela in vsled tega nimajo učitelji enakih plač, posebno primorski imajo nizke plače in da-si priznajo v dež. šolskem svetu potrebo, vzvišati jim plače, do tega, da se jim v resnici vzviša, ni še prišlo. Zmerom se najde še kaka overa, najbrž pa primanjkuje volje. — Kakor se kaže, ima letos mestni zastop v Trstu več sreče, kakor doslej, vsaj pri pitni vodi, ker jo napelje že s pomladi iz Bistrice v mesto, kjer je pomanjkuje. Stane pa tukaj voda suhi denar!

Hrvaško. Tri leta bode že kmalu, odkar nimajo v Zagrebu nadškofa in še sedaj ni upanja, da ga dobijo že v kratkem, kajti ogerska vlada hoče na vsak način spraviti tje moža, ki bi bil — madjarski najemnik. V to pa sv. oče Leon XIII. ne morejo privoliti.

Ogersko. O novem letu je minister dr. Wekerle hvalil na vse kripnje delovanje vlade; ali celo njegova stranka mu ni tega prav verjela, kajti videti uspehov vlade ni, ljudstvo pa se celo boji teh uspehov. — Dne 16. januarja bode v Pešti vendar-le katoliški shod, vsaj sliši se še nič, da ga misli vlada prepovedati. Mogoče pa je še vselej in človek skorej raji zadnje verjame.

Vnanje države.

Rim. Zopet je poslanik ruskega cara pri sv. očetu v Rimu in ima z njimi dognati neko pogodbo, po kateri se določijo pravice in dolžnosti katoliških škofov nasproti ruski vladi. Zadnja pa terja preveč in bode se torej težko kaj iz pogodbe.

Italijansko. Vladi dela veliko skrbi revščina, ki pritiskuje na kmetovalce v Siciliji, na druge delavce pa po vsej državi. V Siciliji je že do ustaje prišlo in bodo morali vojaki priti, da napravijo mir in se ve, da najbolje, če prinesejo namesto mečev, za ljudi kruha seboj; potem bode kmalu mir. — V Genovi so delavci napadli hišo francoskega konzula, ker Francozje ne marajo več za laške delavce. Oj srečna Italija!

Francosko. O novem letu so v Parizu redarji stikali po hišah, v katerih so slutili anarhiste, ter so jih več, kakor 200 zaprli. Najbrž so jim prišli na sled, da bi radi zopet kako ugnali, t. j. z dinamitom kako hišo z ljudmi vred zagnali v zrak. — Tuje delavce misli vlada pognati vse iz dežele; to je sicer trdo, ali med njimi je veliko potepuhov in so na sumu, da so anarhisti. — Tiste delavce, ki so bili v Aigues jeseni pretepli

laške, so izpoznali v porotnih sodbah za nekrive. Druga tudi nihče ni pričakoval, kajti francosko ljudstvo sploh ne mara Lahov.

Angleško. Dne 29. decembra je predsednik v ministerstvu, lord Gladstone dopolnil svoje 84. leto. On se je jako čvrst in čaka ga še mnogo dela, če noče doživeti, da se njegova, katoliškim prebivalcem prijazna stranka ne razbije. Bog mu daj, da še učaka one ustave, ki daje katoliškim Ircem vsaj nekaj prostosti!

Nemško. Naslednik železnega kancelarja, kneza Bismarcka, grof Caprivi ima v knezu največjega nasprotnika in je za-nj še sreča, da ima popolno zaupanje cesarja Viljema za-se, sicer bi moral značajan in delaven mož dati slevo svoji visoki pa težavni službi. — Trgovinska pogodba z rumunsko državo je srečno dognana, ali z rusko vlado še ne in vendar je ta čez vse važna za nemško pa tudi za rusko državo. Da te pogodbe med njima ni, od tega imajo trgovci na obeh straneh veliko škode.

Rusko. Na voljo cara Aleksandra se je sklenila postava, ki prepoveduje kmetije razkosati ali pa jih prodati komu, ki ne stanuje v isti vasi, v kateri leži kmetija. Iz tega se razvidi, da želi car kmete trdne, ne trpi pa, da se tuje selijo na njih posestva. Kaj pa so storili pri nas liberalci? Vsled postav, kateri so napravili, je sedaj že marsikateri kmet pod tujo streho, pod njegovo pa se šopiri tujec, po navadi nemškutar in brezumni priseljence.

Bolgarsko. Knez Ferdinand je sklenil sobranje ali državni zbor ter je pohvalil poslance in ministre, češ, da so marsikaj sklenili, kar bode v korist celi državi. Če le bode tako, kajti tudi v tej državi se že kaže liberalizem, ki zna pač razdirati, ali staviti hiše prave sreče — za to še pogosto nima niti volje.

Srbsko. Sodba čez prejšnje ministerstvo še ni h koncu in se vidi sodnji, da ne dela rada v tej reči, ki je prav potrata časa. Ministri so pač delali, kakor drugi, za korist svoje stranke, zato pa niso zaslužili kazni, hvale pa niso prejeli, ker so morali prejzeti slovo iz službe svoje.

Turško. Albanci so se spuntali zoper sultana in vojaški poveljnik v Prizrendu je moral ubežati, ne pa, da bi jih, kakor mu je naročeno, spravil v red, do pokorščine pod vlado sultana.

Afrika. V Masavi so laški vojaki natepli dervise, t. j. ustajne čete domačih vojakov. Kakor pa se poroča, ne misli laška vlada na to, da si osvoji še več svetla vsled te zmage. Morebiti je še grozdje prekislo.

Amerika. Do srede januarja bode v Braziliji določeno, ali se ostane sedanja vlada, ali pa pride na krmilo nova, tista, ki jo postavi vodja ustaje, admiral Mello. Do one dobe se pričakuje glavna bitka med vojskama. — Predsednik republike »združenih držav« pripravlja imeniten dar za papeža Leona XIII. To je tem imenitniše, ker Cleveland ni katoliške vere.

Za poduk in kratek čas.

Vendski zvonovi v Virhovskem jezeru.

(Ljudska pomorska pravljica; poslovenil O. H. Salamun.)

V Pomorju se jedno jezero imenuje »Virhovsko«. Na njegovi zapadni strani je vas, ki se kliče tudi Virhov. Na vzhodni strani pa je vas »Sassenburg«.

V starodavnih časih so tukaj prebivali Vendi. V večem številu so se pa naselili v vasi Sassenburg, katera se je tedaj klicala Virhov. Postavili so si prav veliko in prostorno cerkev in v zvonik so obesili najlepše

zvonove celega kraja. Zgodilo se je pa pred več sto leti, da so Saksonci zasedli deželo in si jo tudi tako osvojili, uboge Vende, prejšnje prebivalce pa so zaničevali in podjarmili. Saksoncem se je vas Virhov tako dopadla, da so pregnali mirne Vende, sami se naselili in jo imenovali Sassenburg. Pregnani Vendi so se tedaj preselili na nasprotno stran jezera in so tam zopet ustanovili vas Virhov, katera bi jih spominjala na prejšnje staro selišče. Iz svojega starega sela niso vzeli s seboj nič drugega, kakor tako priljubljene jim zvonove. Teh so se tako veselili, da niso mogli oditi brez njih, oni naj bi jih spominjali kraja, kjer so bili rojeni oni, njih predniki in roditelji in katerih trupla pokriva tam že hladna zemlja. In Saksonci niso jim privoščili tega jedinega spomina na prejšnji kraj. Kar naenkrat prilo mastijo v novo vas Virhov in jim siloma vzamejo zvonove, da bi jih čez jezero pripeljali na svojih čolnih. Ali to ni se jim posrečilo: ko so prišli namreč na sredino jezera, nastala je nagloma nevihta, jim razbila tako vse čolne, da se ni mogel oteti smrti Saksonec. Tudi zvonovi Vendovski so se z njimi vred na dno jezera potopili.

Pravijo še dandanes, da jih je ta nesreča zadela zastran zvonov, da zvonovi niso se hoteli ločiti od svojih prejšnjih posestnikov Vendov in služiti Saksoncem; zato so se rajši na dno jezera potopili. Še sedaj se nahajajo pod gladino jezera in nihče jih ne more vzdigniti. Mnogokrat jih utegneš še slišati, tam prepevajo svoje žalostinke z nekakim človeškim glasom, da morajo na dnu jezera ostati in se ne morejo več k Vendom vrniti in tam božjo čast in slavo prepevati.

Smešnica. Pred sodbo stopita mož in žena; žena toži moža da jo pretepa. »Oče« nagovori torej sodnik moža, »oče, ali ste imeli že kedaj kazen?« »Oj, zlahtni gospod«, odvrne mož ponižno, »imel in še imam, tu-le stoji kraj mene«.

Razne stvari.

(Mil. knezoškof) so prišli v torek iz Solnograda in imajo, kakor po navadi, na sv. treh kraljev slovesno sv. opravilo v stolni cerkvi v Mariboru.

(Slov. društvo.) Naše »Slov. društvo« obsega ves slov. del naše dežele in postane njega ud lahko vsak slov. rodoljub. Društvo je velevažno za nas in odbor prosi slov. rodoljube, da pristopijo društvu, kar je največ mogoče, v obilnem številu. Udnina znaša na leto 1 gld., vsprejema jo blagajnik g. Fr. Robič, drž. in dež. poslanec v Lembachu pri Mariboru.

(Okr. zastop.) Gosp. Alojzij Goričar, gostilničar v Mozirju, je dobil najvišje potrjenje za namestnika načelniku v okr. odboru Gornjegrajskem.

(Proračun.) V seji dne 29. decembra so v okr. zastopu v Celju vsprejeli proračun za leto 1894 in ima po njem okraj 42.017 gld. 88 kr. stroškov ter 42.235 fl. in 5 kr. prihodkov.

(Božičnica.) Pri čč. solskih sestrah v Celji je priredilo dne 20. decembra kot podporno društvo, ki vzdržuje ondi 4razredno ljudsko šolo za slov. dekleta, lepo božičnico in je okoli 140 otrok dobilo primerna darila.

(Častni ud.) Društvo »kmetovalec« v Gotovljah je gosp. J. Hausenbichlerja imenovalo svojim častnim udom. Častna diploma se mu je na njegov imendan izročila.

(Ne veliko, pa dobro!) Več sto centov se lažje proda enacega sadja, kakor eden cent od sto sort.